

BIRUTA FAŃROWICZ

ur. 1926; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, dwudziestolecie międzywojenne
Słowa kluczowe	Lublin, dwudziestolecie międzywojenne, II wojna światowa, Żyd Szwarz, poduszka, wujek, pożyczka, praca wujka, powstanie warszawskie

Poduszka pana Szwarca

Był taki Żyd, pan Szwarz się nazywał, który pożyczał pieniądze na procenty, i jak on się spodziewał, że jego gdzieś tam wywozą [w czasie wojny], to on przyniósł do nas poduszkę, żeby zostawić, że jak on będzie wracał, to on tą poduszkę [odbierze]. I ja mam jeszcze tą poduszkę do tej pory. No i czeka, ale nie ma go i pewnie nigdy nie wróci. Taka wielka, strasznie ciężka ta poduszka. [Poszwy] u nas to były zawsze takie czerwone, a ta jest niebieska. Nikt nie spał nigdy na niej, bo to jakoś tak było, że to nie nasza. I potem jak moja mama umarła, to została u mnie ta poduszka. Mój brat nawet patrzył, czy tam nie ma coś zaszytego przypadkiem. Ale nic tam nie ma. Widocznie [Szwarc] uważał, że to jest cenne dla niego bardzo. Doskonale pamiętam tego Żyda, przychodził w takiej długiej kapocie i w takiej mycce z malutkim daszkiem. On pożyczał [pieniądze] na duży procent. Mój wujek skończył [na] KUL prawo i chciał być adwokatem i trzeba było jakąś dać [kwotę], nie wiem jak to się nazywa, do izby adwokackiej, gwarancja to była czy [coś podobnego]. I to było bardzo dużo, tak że mój ojciec nie zgodził się pożyczyć jemu, bo myślał, że jak on nic nie [osiągnie, to] nie odda tego. I mama widocznie od tego Żyda pożyczyła na procent, żeby ten wujek – to brat mamy był – został adwokatem. W Lubartowie zresztą został. Zginął w powstaniu warszawskim. [Brał udział] w konspiracji, chcieli go aresztować, kolega go uprzedził i jak przyszli już gestapowcy, to jego nie było i uciekł do Warszawy. Dwa lata w Warszawie się ukrywał. Tam ostatni raz widział go ktoś 1 sierpnia, jak szedł na jakieś zgromadzenie, i nigdyśmy nic nie wiedzieli więcej. On się nazywał Janusz Czajkowski, a tam miał inne nazwisko. Mama się starała, szukała, ale nie było śladu, tak że zginął na pewno w tej Warszawie.

Data i miejsce nagrania	2011-02-10, Lublin
Rozmawiał/a	Wioletta Wejman
Redakcja	Piotr Krotofil
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"